

Gruczolakorak błony śluzowej macicy klaczy – opis przypadku

Maria Katkiewicz¹, Maciej Witkowski²

z Katedry Chorób Dużych Zwierząt z Kliniką Wydziału Medycyny Weterynaryjnej w Warszawie¹ oraz Katedry Rozrodu i Anatomii Zwierząt Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie²

W artykule zostanie przedstawiony niezwykle rzadki przypadek występowania gruczolakoraka błony śluzowej macicy klaczy. Opisywana zmiana chorobowa została stwierdzona w wyniku przyżyciowego badania wycinka błony śluzowej macicy.

Fakt występowania metaplazji złośliwej w macicy klaczy jest wart odnotowania, bowiem w światowym piśmiennictwie

można spotkać bardzo nieliczne doniesienia o występowaniu nowotworów złośliwych w macicy klaczy (1, 2).

W przedstawionym przypadku choroby nowotworowej, stwierdzonej w bioptacie błony śluzowej macicy klaczy, na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że w tak bardzo małym wycinku tkanki natrafiono na równie małe ognisko złośliwej metaplazji nowotworowej. W związku z tym

można zadać pytanie, na ile wykonanie biopsji błony śluzowej daje wiarygodną odpowiedź o stanie zdrowia macicy klaczy. Ten problem bywa dyskutowany. Powstają opinie, że w celu uniknięcia błędów interpretacji należy pobierać 2–3 wycinki błony śluzowej.

Wieloletnie badania biopsji macicy klaczy wskazują jednak, że w przypadkach stwierdzenia podstawowej choroby macicy klaczy, jaką jest endometrioza – najczęstszym błędem może być ocena liczności ognisk rozrostu gruczołów macicy (tzw. gniazda gruczolowe), co według Kenneya (3) stanowi podstawę kategoryzacji stopnia nasilenia uszkodzenia narządu. Od opracowania tej klasyfikacji upłynęło wiele czasu i postęp w poznaniu patomechanizmu rozwoju zmian patologicznych w komórkach macicy daje możliwość w ocenie stanu uszkodzenia komórek tego narządu brania pod uwagę

występowanie innych cech chorobowych, takich jak np. struktura komórek nabłonkowych macicy. Końcowe rozpoznanie jest więc wynikiem sumarycznej oceny obserwowanych w wycinku błony śluzowej zmian patologicznych. Należy zaznaczyć, że w interpretacji zmian w strukturze komórkowej wycinka błony śluzowej macicy szczególną uwagę należy zwrócić na charakter uszkodzenia tej struktury, który odpowiada określonym zaburzeniom hormonalnym.

Materiał i metody

Wycinek błony śluzowej macicy klaczy w wieku 10 lat został nadesłany do rutynowego badania histopatologicznego. Wskazaniem do wykonania tego badania była niepłodność klaczy. Wycinek utrwalony w 10% formalinie został zatopiony w parafinie i zabarwiony metodą rutynową hematoksyliną i eozyną.

Wynik badania histopatologicznego

W obrazie mikroskopowym wycinka błony śluzowej stwierdzono występowanie proliferacji gruczołów macicznych. Manifestowało się to gęstym ułożeniem gruczołów i obecnością licznych małych, li-tych ognisk proliferacji komórek gruczołowych (ryc. 1). W badanym wycinku ponadto stwierdzono obecność mikroskopowej wielkości ogniska metaplastji nowotworowej złośliwej gruczołów błony śluzowej macicy (ryc. 1, 2). Jak ilustrują ryciny, w tym małym ognisku widoczna jest ogniskowa proliferacja komórek gruczolakoraka błony śluzowej macicy. Atypia komórek gruczolakoraka była widoczna w formie występowania polimorficznych, nieróżnicowanych jąder komórkowych w komórkach guza. Ta cecha oraz obecność wzrostu naciekowego komórek

guza (ryc. 2) świadczy o złośliwym charakterze guza.

Omówienie

Przedstawiony przypadek gruczolakoraka błony śluzowej macicy klaczy należy do bardzo rzadko stwierdzanych w tym narzędzie (4). W patogenezie obserwowanej metaplastji złośliwej komórek gruczołowych macicy można podejrzewać udział patologicznej stymulacji wywieranej przez estrogeny, których rola w rozwoju metaplastji złośliwej komórek macicy jest znana od bardzo dawna (5). O udziale estrogenów w patogenezie zmian patologicznych stwierdzonych w badanym wycinku błony śluzowej macicy klaczy może świadczyć fakt występowania hiperplazji gruczołów macicznych obserwowany w całym badanym wycinku błony śluzowej. Wiadomo, że estrogeny należą do hormonów, które z jednej strony indukują proliferację komórek gruczołowych w macicy, a z drugiej hamują fizjologiczny proces apoptozy tych komórek. W ten sposób efektem chorobotwórczym tej endokrynopatii jest zaburzenie homeostazy komórkowej w macicy. Równocześnie wiadomo, że patologiczna stymulacja wywołwana przez estrogeny może prowadzić do uszkodzenia DNA komórki, czego efektem jest wywołanie złośliwej metaplastji nowotworowej (6).

Opisana klacz była niepłodna, co może świadczyć o obecności u tej klaczy zaburzeń hormonalnych. Obraz zmian patologicznych obserwowanych w wycinku błony śluzowej może w pewnym stopniu potwierdzać przypuszczenie występowania zaburzeń hormonalnych, w których dominującą rolę odgrywają estrogeny.

Piśmiennictwo

1. Turbeck R.L., Kitleson S.L., Lautbers C.W.: Botryoid rhabdomyosarcoma of the uterus of a filly. *J. Am. Vet. Med. Assoc.* 1980, 176, 914–916.

Uterine adenocarcinoma in mare – a case report

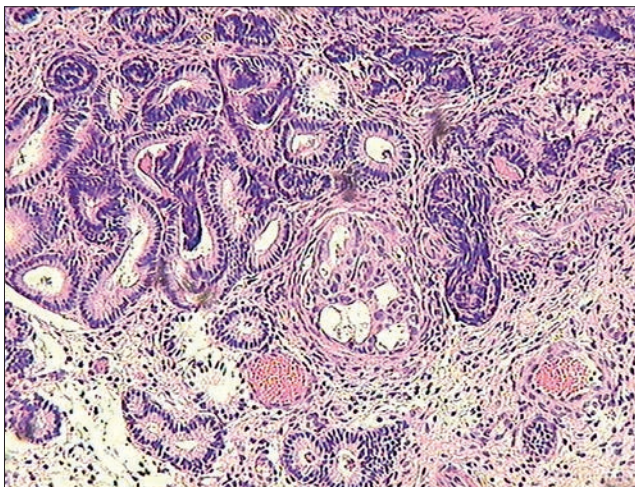
Katkiewicz M.¹, Witkowski M.², Department of Large Animals Diseases with Clinic, Faculty of Veterinary Medicine, Warsaw University of Life Sciences – SGGW¹, Faculty of Animal Sciences, University of Agriculture in Krakow²

The aim of this article was to present a case of endometrial adenocarcinoma in mare. Endometrial biopsy was performed in the infertile mare. Histopathological examination of the biopsy specimen has revealed the following pathological changes: hyperplasia of mucosal glands in the whole tissue specimen accompanied by diffused, small foci of metaplastic cells among mucosal glands. The adenocarcinoma is carcinoma derived from glandular tissue or in which the tumor cells form recognizable glandular structures. Characteristic features of those cells were described. Their nuclei were atypic and the small foci of the neoplastic cells infiltrating growth were also found. The role of estrogens was discussed in the pathogenesis of presented case of uterine adenocarcinoma in mare.

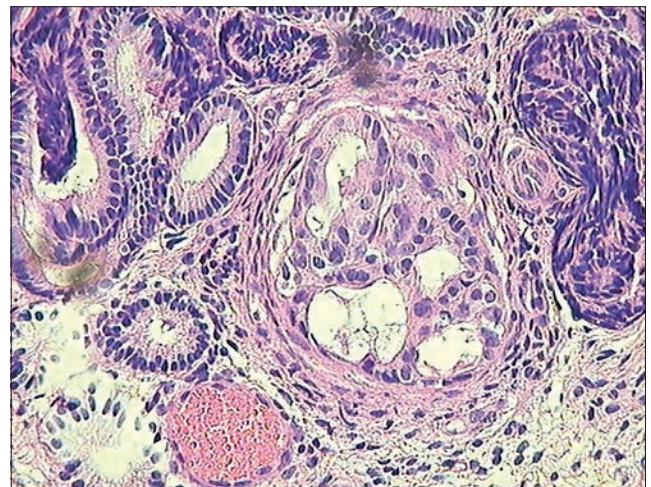
Keywords: adenocarcinoma, uterus, mare.

2. Chaffin M.K., Fuentealba I.C., Schmitz D.G., Read W.K.: Endometrial adenocarcinoma in a mare. *Cornell. Vet.* 1990, 80, 65–73.
3. Kenney R.M.: Cyclic and pathologic changes of the mare endometrium as detected by biopsy, with a note on early embryonic death. *J. Am. Vet. Med. Assoc.* 1978, 172, 241–262.
4. McEntee K.: *Reproductive Pathology of Domestic Mammals*. Academic Press Inc., San Diego 2012.
5. Greene R.R., Roddick J.W. Jr, Milligan M.: Estrogens, endometrial hyperplasia and endometrial carcinoma. *Ann. NY Acad. Sci.* 1959, 75, 585–600.
6. Roy D., Cai Q., Felty Q., Narayan S.: Estrogen induced generation of reactive oxygen and nitrogen species, gene damage, and estrogen dependent cancer. *J. Toxicol. Environ. Health* 2007, 10, 235–257.

Prof. dr hab. Maria Katkiewicz,
e-mail: m.katkiewicz@gmail.com

Ryc. 1. Wycinek błony śluzowej macicy klaczy – w środku pola widzenia gniazdo gruczolakoraka błony śluzowej macicy. Barwienie hematoksyliną-eozyną, pow. 40×

Ryc. 2. Wycinek błony śluzowej macicy klaczy – w centrum pola widzenia widoczne ognisko gruczolakoraka błony śluzowej z widocznym po prawej stronie małym gniazdem nacieku komórek guza. Barwienie hematoksyliną-eozyną, pow. 40×